

SİRKÜ : 2016/3
Konu : Tahsilât ve ödemelerin tevsik zorunluluğu
7.000 TL.'ye indirilmiştir.

KAYSERİ
08.01.2016

Bilindiği üzere ilk olarak VUK 320 sıra no.lu Genel Tebliği ile yürürlüğe konulan ve 01.05.2004 tarihinden itibaren 8.000,00 TL. olarak uygulanan nakit tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu 24.12.2015 tarih ve 29572 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan VUK 459 sıra no.lu Genel Tebliği ile **01.01.2016 tarihinden itibaren 7.000,00 TL.'ye düşürülmüştür.**

Söz konusu Tebliğin yayımlanmasına ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığının internet sayfasında yapılan açıklamada “tahsilât ve ödemelerin tevsik zorunluluğuna ilişkin olarak hali hazırdaki 8.000 TL'lik haddin, 7.000 TL'ye indirildiği, konuya ilişkin olarak bugüne kadar yayımlanmış tebliğlerin bir bütün olarak ele alınarak, tevsik zorunluluğu kapsamında olan ve olmayan tahsilât ve ödemelerin tek tebliğ olarak yayınlanmasının amaçlandığı” açıklanmıştır.

01.01.2016 tarihinde yürürlüğe giren VUK 459 sıra no.lu Genel Tebliği ile yapılan düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir.

1- Tahsilât ve ödemelerinde tevsik zorunluluğu bulunanlar

Birinci ve ikinci sınıf tüccarların,
Serbest meslek erbabının,
Kazançları basit usulde tespit olunanların
Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin,
Vergiden muaf esnafın,

kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini 5411 Sayılı Kanunda tanımlanan bankalar, 6493 sayılı Kanun kapsamında ödeme hizmeti sağlamak ve gerçekleştirmek için BDDK'dan izin alarak yetkilendirilmiş tüzel kişiler ve Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla yaparak, bu kurumların mevzuatlarına göre düzenlenen belgelerle (dekont, hesap bildirim cetveli, alındı vb.) tevsik etmeleri gerekmektedir. Sözü edilen bankalar, ödeme hizmeti sağlamak ve gerçekleştirmek üzere yetkilendirilmiş tüzel kişiler PTT A.Ş. VUK 459 sıra no.lu Genel Tebliğ kapsamında aracı finansal kurum olarak adlandırılmaktadır.

2- Tevsik zorunluluğu bulunan tahsilât ve ödemeler

Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, **aşağıdaki 3. Madde de belirtilenler haricindeki 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü nakit tahsilât ve ödemelerini** aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilât ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur. Buna göre her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilât ve ödemelerin, avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilât ve ödemelerin, ortaklar, personel gibi işletme içi kişi/kurumlarla, işletme dışı diğer gerçek ve tüzel kişilerle yapılan her türlü nakit tahsilât ve ödemelerin 7.000,00 TL.'yi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

VUK 459 sıra no.lu Genel Tebliğinde, tevsik zorunluluğuna ilişkin daha önceki Tebliğlerde yer almayan bir açıklama yapılarak tevsik zorunluluğu uygulamasında “ödeme; nakit ve her an kullanıma hazır banka varlığından oluşan ödeme mevcudundaki azalışı”, “tahsilât ise nakit ve her an kullanıma hazır banka varlığından oluşan ödeme mevcudundaki artışı” olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla nakit ve her an kullanıma hazır banka varlığı dışındaki tahsilât ve ödeme şekilleri (örneğin, mal/hizmet bedellerinin mal/hizmet olarak ödenmesi) tevsik zorunluluğu kapsamına girmemektedir.

2.1- Aynı günde aynı kişi veya kurumlarla yapılan işlemler

VUK 459 sıra no.lu Genel Tebliğinde aynı günde aynı kişi veya kurumlarla yapılan işlemlerin toplam tutarının 7.000,00 TL.'yi aşması durumunda, bu tutarı aşan işlemde itibaren, işleme konu tahsilât ve ödemelerin de aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılmasının zorunlu olduğu belirtilmiş, verilen örnekte (A) A.Ş.'nin, aynı gün içerisinde (B) Ltd. Şti.'nden sırasıyla 1.000 TL, 3.000 TL, 3.500 TL ve 500 TL tutarında ayrı ayrı mal alımları gerçekleştirdiği, (A) A.Ş.'nin (B) Ltd. Şti.'nden aynı günde yaptığı mal alımları toplamının 3.500 TL'lik alımla 7.000 TL'lik haddi aşması sebebiyle, son iki işleme ait tahsilât ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Günlük ticari faaliyetlerin akışı içinde hangi alımın önce hangi alımın sonra gerçekleştiğinin ve yapılan ödemelerin/tahsilâtların hangi alıma ilişkin olduğunun bilinmesi çoğu zaman mümkün olmayacağından Tebliğde bu konuda yapılan açıklamaların ve verilen örneğin uygulamada sorunlar çıkarabileceği görülmektedir. Bilindiği üzere bu konudaki eski düzenlemelerde işlem sırasına bakılmaksızın tevsik zorunluluğu kapsamında olan tahsilât ve ödemelerin tevsik zorunluluğundan kaçmak amacıyla parçalara ayrılmasının kabul edilmeyeceği, aynı günde aynı kişi ve kuruluşlara yapılan işlemlerin tek bir tahsilât veya ödeme kabul edileceği belirtilmekte idi. Mükelleflerin her hangi bir tenkit ile karşılaşmalarını için aynı günde aynı kişi ve kuruluşlara yapılan satışların veya bunlardan yapılan alımların birden fazla gerçekleşen işlemle 7.000,00 TL.'yi geçmesi halinde bu işlemlere ilişkin tahsilât ve ödemelerin tamamının aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması tavsiye edilmektedir.

2.2- Toplam işlem tutarının kısım kısım faturalandırılması, tahsilat ve ödenmesinde tevsik zorunluluğu

Sözleşme, fatura veya işlem tutarının 7.000,00 TL ve üzeri olduğu hallerde bedelin farklı tarihlerde tevsik zorunluluğunun altındaki tutarlarla kısım kısım ödenmesinde ve tahsilinde işlemin toplam tutarı dikkate alınacak ve her bir tahsilât ve ödeme, tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla gerçekleştirilecektir. Örneğin; bir yıllık hizmet karşılığı 12.000 TL. olan bir danışmanlık işine ilişkin belgelerin aylık 1.000 TL. üzerinden düzenlenmesi ve bu tutar üzerinden ödeme yapılması tevsik zorunluluğunu ortadan kaldırmayacak, sözleşmenin toplam tutarı belirlenen haddi aştığından kısım kısım yapılan her bir tahsilat ve ödeme de aracı finansal kurumlar kanalıyla tevsik edilecektir.

3- Tevsik zorunluluğu bulunmayan tahsilât ve ödemeler

- a) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda yer alan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bunlara ait döner sermaye işletmelerinin işlemlerine konu tahsilât ve ödemelerin,
- b) 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanan sermaye piyasası aracı kurumlarında yapılan işlemlere konu tahsilât ve ödemelerin,
- c) 89/14391 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararda tanımlanan yetkili döviz müesseselerinin yapacakları döviz alım satım işlemlerine ilişkin tahsilât ve ödemelerin,
- ç) Tapu sicil müdürlüklerinde gerçekleştirilen işlemler karşılığında yapılan tahsilât ve ödemelerin,
- d) Noterlerde gerçekleştirilen işlemler karşılığında yapılan tahsilât ve ödemelerin,
- e) 5018 sayılı Kanunda yer alan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, kanunla kurulan diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan ve işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşlar veya bunlara ait veya tabi diğer müesseseler tarafından yapılan ihale işlemlerine ilişkin yatırılması gereken teminat tutarlarına ilişkin tahsilât ve ödemelerin

aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

4- Tevsik Zorunluluğu Olan İşlemlere Uymamanın Müeyyidesi

Vergi Usul Kanununun mükerrer 355. maddesinde yer alan hükme göre tahsilât ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etme zorunluluğuna uymayan mükelleflerden her birine, her bir işlem için ilgili yıllarda aşağıda belirtilen tutarlardan az olmamak üzere işleme konu tutarın % 5'i nispetinde özel usulsüzlük cezası (2016 en fazla ceza haddi 1.100.000 TL.) kesilmektedir. Mükellefler arası ticari işlemlerde birinin tahsilâtı diğerinin ödemesi olacağından özel usulsüzlük cezası her iki mükellef için uygulanacaktır.

Mükellef Grupları	Ödeme Tevsikine Uyulmaması Halinde Uygulanacak En Az Ceza Tutarı (*)
Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı	1.370 TL.
İkinci sınıf tüccarlar ile defter tutan çiftçiler, basit usulde vergilendirilenler	690 TL.
Yukarıdaki bentlerde yazılı bulunanlar dışında kalanlar hakkında	340 TL.

(*) 2016 Yılı İçin Geçerli Tutarlara Göre

